

SPECYFIKACJA TECHNICZNA WYKONANIA
I
ODBIORU ROBÓT BUDOWLANYCH
ROBOTY ELEKTRYCZNE
ROBOTY NISKOPRĄDOWE

Nazwa zamierzenia budowlanego: PRZEBUDOWA ISTNIEJĄCEJ SALI GIMNASTYCZNEJ WRAZ Z ZAPLECZEM NA SALĘ KONFERENCYJNĄ Z ZAPLECZEM w ramach przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa i przebudowa budynku przy ul. Widowskiej w Bielsku Podlaskim wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek o funkcji administracyjno-biurowej, dydaktyczno-wychowawczej, sportowej i produkcyjno-handlowo-usługowej, w tym działalność związana z opieką zdrowotną”.

Kategoria obiektu budowlanego: XII- budynki administracji samorządowej
XVII - budynek biurowy

Adres inwestycji: j.ewid.: 200301-1 m. Bielsk Podlaski
obręb: 0003 m. Bielsk Podlaski
działka: nr ew. gr. 2524/2
17-100 Bielsk Podlaski, ul. Widowska 1

Inwestor: Powiat Bielski
17-100 Bielsk Podlaski, ul. Mickiewicza 46

Branża : **INSTALACJE ELEKTRYCZNE**

Opracował:

Branża	Imię i nazwisko, nr uprawnień	Podpis
Elektryczna	mgr inż. Paweł Garstka Nr upr. proj. PDL/0132/PWOE/14	

Klasyfikacja robót wg. Wspólnego Słownika Zamówień:

45311000-0 Roboty w zakresie okablowania oraz instalacji elektrycznych
45314310-7 Układanie kabli
45312310-3 Roboty w zakresie ochrony odgromowej
45317300-5 Elektryczne elektrycznych urządzeń rozdzielczych
45232000-2 Roboty pomocnicze w zakresie rurociągów i kabli
32410000-0 Lokalna sieć komputerowa
45314320-0 Instalowanie okablowania komputerowego
45317000-2 Inne instalacje elektryczne
45315600-4 Instalacje niskiego napięcia
45314000-1 Instalowanie urządzeń telekomunikacyjnych

Białystok, 27.12.2021r.

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot Specyfikacji Technicznej

Specyfikacja Techniczna odnosi się do wymagań wspólnych dla poszczególnych wymagań technicznych dotyczących wykonania i odbioru robót branży elektrycznej i niskoprądowej, które zostaną wykonane w ramach zadania **PRZEBUDOWA ISTNIEJĄCEJ SALI GIMNASTYCZNEJ WRAZ Z ZAPLECZEM NA SALĘ KONFERENCYJNĄ Z ZAPLECZEM w ramach przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa i przebudowa budynku przy ul. Widowskiej w Bielsku Podlaskim wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek o funkcji administracyjno-biurowej, dydaktyczno-wychowawczej, sportowej i produkcyjno-handlowo-usługowej, w tym działalność związana z opieką zdrowotną”, przy ul. Widowskiej 1, 17-100 Bielsk Podlaski, działka: nr ew. gr. 2524/2, obręb: 0003 m. Bielsk Podlaski, j.ewid.: 200301-1 m. Bielsk Podlaski.**

1.2. Określenia podstawowe

- Kabel - przewód wielożyłowy izolowany, przystosowany do przewodzenia prądu elektrycznego, mogący pracować pod i nad ziemią.
- Linia kablowa - kabel wielożyłowy lub wiązka kabli jednożyłowych w układzie wielofazowym albo kilka kabli jedno -lub wielożyłowych połączonych równolegle, łącznie z osprzętem, ułożone na wspólnej trasie i łączące zaciski tych samych dwóch urządzeń elektrycznych jedno - lub wielofazowych
- Trasa kablowa - pas terenu, w którym ułożone są jedna lub więcej linii kablowych
- Napięcie znamionowe linii - napięcie międzyprzewodowe, na które linia kablowa została zbudowana
- Osprzęt linii kablowej - zbiór elementów przeznaczonych do łączenia, rozgałęziania lub zakańczania kabli
- Osłona kabla - konstrukcja przeznaczona do ochrony kabla przed uszkodzeniami mechanicznymi, chemicznymi i działaniem łuku elektrycznego
- Dodatkowa ochrona przeciwporażeniowa - ochrona części przewodzących dostępnych w wypadku pojawienia się na nich napięcia w warunkach zakłóceńowych.
- Aparatura rozdzielcza i sterownicza – ogólna nazwa aparatów elektrycznych, a także zespół tych aparatów ze związanym wyposażeniem, wewnętrznymi połączeniami, osprzętem, obudowami i konstrukcjami wsporczymi – służących do łączenia, sterowania, pomiaru, zabezpieczeń i regulacji pracy obwodów elektrycznych;
- Instalacja elektryczna – zespół odpowiednio połączonych przewodów i kabli wraz ze sprzętem i osprzętem elektroinstalacyjnym, a także urządzeniami oraz aparatami – przeznaczony do przesyłu, rozdziału, zabezpieczenia i zasilania odbiorników energii elektrycznej;
- Rozdzielnica – zespół odpowiednio dobranej i wzajemnie połączonej aparatury rozdzielczej, zabezpieczeniowej, łączeniowej i pomiarowo-kontrolnej, usytuowany w szafce wolnostojącej, przyścienniej lub wnękowej – z jednej strony połączony ze złączem doprowadzającym energię elektryczną z sieci, a z drugiej – wewnętrznymi liniami zasilającymi.
- Oprawa oświetleniowa – urządzenie służące do rozdziału, filtracji i przekształcania strumienia świetlnego wysyłanego przez źródło światła, zawierające wszystkie niezbędne detale do przymocowania i połączenia z instalacją elektryczną;

1.3. Zakres stosowania ST

Specyfikacja Techniczna stanowi część Dokumentów Przetargowych i należy ją stosować w zleceniu i wykonaniu robót .

1.4. Zakres Robót objętych ST

1. Roboty elektryczne swoim zakresem obejmują:

- a. wykonanie rozdzielnic elektrycznej pomieszczeń objętych zakresem opracowania,
- b. rozbudowa istniejącej rozdzielnic głównej budynku,
- c. wykonanie w.l.z.,

- d. wykonanie instalacji elektrycznej obwodów gniazd wtykowych, oświetlenia podstawowego, awaryjnego i ewakuacyjnego oraz zasilania urządzeń technologii,
- e. wykonanie instalacji ochrony od porażeń elektrycznych i p.poż.,
- f. wykonanie instalacji odgromowej,
- g. wykonanie instalacji wyrównania potencjałów,
- h. wykonanie pomiarów, badań, dokumentacji powykonawczej oraz instrukcji obsługi.

2. Roboty niskoprądowe swoim zakresem obejmują:

- a. wykonanie lokalnej instalacji sieci LAN,
- b. wykonanie instalacji nagłośnienia,
- c. wykonanie instalacji multimedialnej audio – wideo (instalacja projektora i ekranu projekcyjnego wraz z niezbędnym okablowaniem i osprzętem)

Roboty, których dotyczy specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające i mające na celu wykonanie robót - wg. przedmiaru robót, a także roboty nie wymienione w przedmiarze robót lecz bezpośrednio związane z realizacją przedmiotu zamówienia, wyłonione podczas realizacji zadania i niezbędne do jego poprawnego i w pełni kompletnego wykonania. Powyższe należy uwzględnić w kalkulacji cenowej na etapie przygotowania oferty.

1.5. Ogólne wymagania dotyczące robót

Wszelkie wyłączenia energii elektrycznej, dostawy wody i ciepła wykonawca uzgodni z Inwestorem. Na wykonawcy spoczywa odpowiedzialność za ochronę przekazanych mu pomieszczeń do chwili ostatecznego wykonania robót. Uszkodzone lub zniszczone mienie wykonawca odtworzy i naprawi na własny koszt. Wykonawca Robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z ST i poleceniami Inspektora.

1.5.1. Dokumentacja Projektowa i Powykonawcza

Inwestor w terminie określonym w umowie przekaze Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi.

- a) Dokumentacja Wykonawcza powinna być załączona do Dokumentów Przetargowych. Jest ona podstawą do realizacji robót objętych kontraktem.
- b) Dokumentacja Powykonawcza powinna być opracowana przez Wykonawcę, w ramach ceny zamówienia i powinna obejmować całość wykonanych robót, z naniesionymi wszystkimi zmianami wprowadzonymi w trakcie budowy.

1.5.2. Zgodność Robót z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami Technicznymi

Dokumentacja projektowa i ST stanowią część zamówienia, a wymagania wyszczególnione w chociaż jednym z nich, są obowiązujące dla Wykonawcy tak, jakby zawarte były w całej dokumentacji. Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub uproszczeń w dokumentach zamówienia, a o ich wykryciu powinien natychmiast powiadomić Inspektora Nadzoru, który dokona odpowiednich zmian, poprawek lub interpretacji tych dokumentów. Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały muszą być zgodne z Dokumentacją Projektową i Specyfikacjami. Dane, określone w Dokumentacji Projektowej i Specyfikacjach, są uważane za wartości docelowe, od których dopuszczalne są odchylenia, w ramach określonego przedziału tolerancji.

1.5.3. Przekazanie Terenu Budowy

Inwestor w terminie określonym w umowie przekaze Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi. Zasilanie placu budowy odbywać się będzie z rozdzielnic budowlanej Wykonawcy, wyposażonej w legalizowany licznik energii elektrycznej. Szczegółowe zasady prowadzenia robót Wykonawca ustali z Inwestorem przed rozpoczęciem robót.

1.5.4. Zabezpieczenie Terenu Budowy

Wykonawca jest zobowiązany do zabezpieczenia terenu budowy w okresie trwania realizacji zadania, aż do zakończenia i odbioru ostatecznego robót. Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie utrzymywać tymczasowe urządzenia zabezpieczające, w tym ogrodzenia, poręcze, oświetlenie, sygnały i znaki ostrzegawcze, wszelkie inne środki niezbędne do ochrony robót.

1.5.5. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska. W okresie trwania budowy i wykańczania robót Wykonawca będzie podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej i innych, a wynikających ze skażenia, hałasu lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania.

Stosując się do tych wymagań, będzie miał szczególny wzgląd na:

- 1) Lokalizację składowisk i dróg dojazdowych.
- 2) Środki ostrożności i zabezpieczenia przed:
  - a) zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami,
  - b) możliwością powstania pożaru.

W trakcie prowadzenia prac polegających na usłudze: budowy, konserwacji, remontu czy sprzątania wytwórcą odpadów, jest wykonawca usługi. Wykonawca będzie posiadał uregulowany stan formalnoprawny, dotyczący wytwarzania odpadów na terenach zamkniętych, zgodnie z obowiązującą Ustawą o odpadach (Dz. U. 2013, poz.21).

1.5.6. Ochrona przeciwpożarowa

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej. Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy wymagany przez odpowiednie przepisy. Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

1.5.7. Ochrona własności publicznej

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz, będących właścicielami tych urządzeń, potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Inwestora w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem tych instalacji i urządzeń w czasie trwania prac.

1.5.8. Warunki bezpieczeństwa pracy

Pracownicy Wykonawcy powinni posiadać aktualne, wymagane przepisami odpowiednie świadectwa kwalifikacyjne do wykonywania robót elektrycznych (dostarczyć imienny wykaz pracowników).

Prace budowlane mogą wykonywać przeszkoleni pracownicy, posiadający aktualne badania do pracy na wysokości i zaopatrzeni w ochrony osobiste. W szczególności należy przestrzegać „Ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy” oraz przepisy „w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych”. Należy także zachować przepisy zawarte w rozdziałach 5 i 9 obejmujące: - Rozdział 5. Wymagania dotyczące miejsc pracy usytuowanych w budynkach oraz w obiektach poddawanych remontowi lub przebudowie i Rozdział 9. Roboty na wysokości.

2. MATERIAŁY

2.1. Materiały

Wszystkie materiały zastosowane do realizacji zamówienia winny posiadać odpowiednie atesty dopuszczające do obrotu i powszechnego bądź jednostkowego zastosowania w budownictwie zgodnie z zapisem art. 10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o wyrobach budowlanych oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011r o zharmonizowanych warunkach wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych.

Wyroby i materiały elektryczne, wymienione w zarządzeniu dyrektora Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji z 28 marca 1997 r., powinny posiadać aktualny certyfikat na znak bezpieczeństwa. Wyroby i materiały elektryczne powinny spełnić warunki określone w odpowiednich normach przedmiotowych, a w przypadku braku normy powinny odpowiadać warunkom tech-

nicznym wytwórni lub innym umownym warunkom. Parametry techniczne materiałów i wyrobów powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w dokumentacji i powinny odpowiadać wymaganiom obowiązujących norm państwowych (PN lub BN) oraz przepisom dotyczącym budowy urządzeń elektrycznych.

Wykonawca powinien przedstawić na piśmie Zamawiającemu do zatwierdzenia propozycje proponowanych materiałów równoważnych, dopiero po ich zatwierdzeniu przez Zamawiającego dopuszczalne jest ich zastosowanie.

Przed złożeniem zamówienia Wykonawca powinien przedstawić Zamawiającemu do akceptacji katalogi i dokumentację techniczną wszystkich proponowanych materiałów (osprzętu). Wykonawca powinien przedstawić do akceptacji Zamawiającemu próbki osprzętu takie jak: wyłączniki, gniazda, oprawy oświetleniowe, itp. Każda próbka powinna być odpowiednio oznaczona i opisana. Wszystkie materiały (osprzęt) powinny być fabrycznie nowe i nowoczesne. Do wyposażenia powinny być dołączone certyfikaty, atesty, aprobaty, itp. Wykonawca może zastosować materiały, które są dopuszczone do stosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeśli wskazany materiał lub osprzęt instalacyjny pochodzący z importu nie posiada odpowiednich atestów, wykonawca zobowiązany jest do ich uzyskania.

Zgodnie z treścią art. 29 ust. 3 Ustawy Prawo Zamówień Publicznych specyfikacja realizuje konkretny ciąg technologiczny. Obliczenia i doboru aparatów dokonano na podstawie programów i katalogów konkretnych firm – wszelkie nazwy firmowe urządzeń i wyrobów użyte w opracowaniu, powinny być traktowane jako definicje standardu. Dopuszcza się w porozumieniu z Zamawiającym, stosowanie urządzeń i wyrobów „**równoważnych**” o cechach i parametrach technicznych, co najmniej nie gorszych niż zastosowany standard.

2.2. Pozyskiwanie materiałów miejscowych

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów z jakiegokolwiek źródła.

2.3. Przechowywanie i składowanie materiałów

Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, do czasu, gdy będą one potrzebne do robót, były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do robót. Składowanie materiałów i urządzeń na budowie powinno odbywać się zgodnie z zaleceniami producentów, w warunkach zapobiegających zniszczeniu, uszkodzeniu lub pogorszeniu się właściwości technicznych na skutek wpływu czynników atmosferycznych lub fizykochemicznych. Należy zachować wymagania wynikające ze specjalnych właściwości materiałów oraz wymagania w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego. Materiały nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy. Każdy rodzaj robót, w którym znajdują się nie zbadane i nie zaakceptowane materiały, Wykonawca wykonuje na własne ryzyko, licząc się z jego nie przyjęciem i wymianą na własny koszt.

3. SPRZĘT

Wykonawca zobowiązany jest do używania tylko takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt będący własnością Wykonawcy lub wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie on zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania. W przypadku braku ustaleń w takich dokumentach sprzęt powinien być uzgodniony i zaakceptowany przez Zamawiającego.

4. TRANSPORT

Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie materiałów/sprzętu na i z terenu robót. Wykonawca jest zobowiązany do stosowania tylko takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów.

Przewożone środkami transportu elementy powinny być zabezpieczone przed ich uszkodzeniem, przemieszczaniem i w opakowaniach zgodnych wymaganiami producenta. Zaleca się dostarczanie materiałów do stanowisk montażowych bezpośrednio przed ich montażem w celu uniknięcia dodatkowego transportu wewnętrznego z magazynu budowy

5. WYKONANIE ROBÓT

5.1. Ogólne zasady wykonywania robót

Wykonawca jest odpowiedzialny za prowadzenie robót zgodnie z Umową oraz za jakość zastosowanych materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z ofertą, wymaganiami ST.

5.2. Roboty wykonać zgodnie z poniższymi wymogami (wg zał. dokumentacji projektowej, rysunków oraz przedmiaru):

5.2.1. Uziomy odgromowe, robocze i połączenia wyrównawcze

Wykonać wg dokumentacji projektowej oraz z poniższymi uwagami.

Wykonać uziom fundamentowy. Łączenie elementów zbrojenia należy wykonywać przez spawanie. Miejsce spawania zabezpieczyć farbą antykorozyjną. Z uziomu wyprowadzić przewody uziemiające bednarką FeZn 30x4mm. Materiały powinny spełniać wymagania PN-EN 50164-1.

5.2.2. Wykonanie instalacji

Wykonać wg dokumentacji projektowej oraz z poniższymi zmianami i uwagami:

- Instalację wykonać zgodnie z ST, Dokumentacją Projektową oraz normą SEP-E-002.
- Instalację uziemień roboczych wykonać zgodnie z normami serii PN-EN 62305 oraz wymienionymi poniżej.
- Instalacja w rurkach instalacyjnych (ri):

Rury w ściankach g/k należy układać i mocować do konstrukcji ścianek. Łuki z rur sztywnych należy wykonywać przy użyciu gotowych kolanek lub przez wyginanie rur w trakcie układania. Przy kształtowaniu łuku spłaszczenie rury nie może być większe niż 15% wewnętrznej średnicy rury. Najmniejszy dopuszczalny promień łuku powinien wynosić:

Średnica znamionowa rury, mm	18	21	22	28	37	47
Promień łuku, mm	90	90	50	50	50	50

Łączenie rur należy wykonywać za pomocą połączeń jednokielichowych lub złączy dwukielichowych.

Średnica znamionowa rury, mm	18	21	22	28	37	47
Długość kielicha, mm	35	35	40	45	50	60

Przed zainstalowaniem należy w puszcze wyciąć wymaganą liczbę otworów dostosowanych do średnicy wprowadzanych rur. Koniec rury powinien wchodzić do środka puszek na głębokość do 5 mm. Do ułożonych rur, należy wciągnąć przewody przy użyciu sprężyny instalacyjnej, zakończonej z jednej strony kulka, a z drugiej uszkiem. Zabrania się układania rur wraz z wciągniętymi przewodami.

- Instalacja podtynkowa (p/t);

Przewody wprowadzone do puszek powinny mieć nadwyżkę długości niezbędną do wykonania połączeń. Przewód neutralny powinien być nieco dłuższy niż przewody fazowe. Zagięcia i łuki w płaszczyźnie przewodu powinny być łagodne. W tym celu należy przeciąć wzdłuż mostki pomiędzy żyłami przewodu nie uszkadzając izolacji. Podłoże do układania na nim przewodów powinno być gładkie. Przewody należy mocować do podłoża za pomocą klamerek. Mocowanie klamerkami należy wykonywać w odstępach około 50 cm, wbijając je tak, aby nie uszkodzić izolacji żył przewodu. Min. grubość tynku 1 cm. Do puszek należy wprowadzać tylko te przewody, które wymagają łączenia w puszcze; pozostałe przewody należy prowadzić obok puszek. Przed tynkowaniem końce przewodów należy zwinąć w luźny krążek i włożyć do puszek, a puszki zakryć pokrywami lub w inny sposób zabezpieczyć je przed zatynkowaniem. Puszki powinny być osadzone na takiej głębokości, aby ich górna (zewnątrzna) krawędź po otynkowaniu ściany była zrównana z tynkiem.

- Instalacja na uchwytych (n/u);
Odległości między uchwytyami nie powinny być większe od 50 cm. Rozstawienie uchwytów powinno być takie, aby odległości między nimi były jednakowe, a uchwyty znajdowały się w pobliżu sprzętu i osprzętu, do którego dany przewód jest wprowadzany. Przewody na uchwytych należy układać tak, aby zwisy przewodów między wspornikami były niewidoczne. Przewody wprowadzone do puszek powinny mieć nadwyżkę długości niezbędną do wykonania połączeń. Przewód neutralny powinien być nieco dłuższy niż przewody fazowe. Zagięcia i łuki w płaszczyźnie przewodu powinny być łagodne. Do puszek należy wprowadzać tylko te przewody, które wymagają łączenia w puszcze; pozostałe przewody należy prowadzić obok puszek.
- Instalacja w korytkach kablowych (w/kor);
Korytka kablowe należy mocować do podłoża za pomocą kołków rozporowych. Puszki mocować do podłoża za pomocą kołków rozporowych. Rozgałęzienia od przewodów ułożonych w listwach instalacyjnych należy wykonywać w puszkach przy użyciu za pomocą złączy świecznikowych.
- Montaż opraw oświetleniowych;
Uchwyty do opraw w stropach należy mocować przez:
wkręcenie do zabetonowanej puszki sufitowej przystosowanej do tego celu,
wkręcenie w metalowy kołek rozporowy,
wbetonowanie.
Podane wyżej mocowanie powinno wytrzymać:
dla opraw o masie do 10 kg siłę 500 N,
dla opraw o masie większej od 10 kg siłę N równą 50 X masa oprawy w kg.

Nie dopuszcza się mocowania haków za pomocą kołków rozporowych tworzywa sztucznego. Metalowe części oprawy powinny być trwale odizolowane od haka, jeżeli hak ma połączenie ze stalowymi uziemionymi elementami budynku. Przewody opraw oświetleniowych należy łączyć z przewodami wypustów za pomocą fabrycznych złączy lub równoważnych złączy dedykowanych innych producentów.

Dopuszcza się połączenie opraw oświetleniowych przelotowo pod warunkiem zastosowania złączy przelotowych.

5.2.2.1 Montaż urządzeń peryferyjnych systemów.

Załączone w projekcie schematy blokowe są wystarczającym dopełnieniem niniejszej specyfikacji i dopełniają także dane potrzebne do sporządzenia kalkulacji cenowej.

Zasadnicze czynności przy wykonywaniu robót:

- wyznaczenie miejsca montażu urządzeń instalacji nagłośnienia, urządzeń instalacji sieci LAN, urządzeń multimedialnych itp. na podstawie dokumentacji projektowej
- wykonanie ślepych otworów pod kołki instalacyjne,
- przykręcenie obudów urządzeń w/w instalacji do podłoża za pomocą kołków rozporowych,
- wprowadzenie do obudowy osprzętu przewodów,
- wykonanie połączeń przewodów na zaciskach urządzenia,
- zarobienie odpowiednich końcówek na przewodach sygnałowych,
- ustawienie urządzeń w/w instalacji zgodnie z ich instrukcją montażu oraz wymaganiami projektu,
- zamknięcie obudów.

5.2.2.2. Montaż urządzeń teletechnicznych

Załączone w dokumentacji projektowej rysunki z rozmieszczeniem central, szaf, obudów i urządzeń peryferyjnych oraz opisy sposobu montażu elementów są dopełnieniem niniejszej specyfikacji. Przy pracach montażowych należy zwrócić uwagę na:

1. przy montażu szaf zapewnić dogodny dostęp do zainstalowanych tam urządzeń,

2. urządzenia w projektowanych szafach instalować zapewniając dogodny przepływ powietrza chłodzącego urządzenia,
3. wszelkie połączenia kablowe pomiędzy urządzeniami opisać w sposób jednoznacznie identyfikujący ich przeznaczenie,
4. ergonomiczne rozmieszczenie urządzeń obsługi projektowanych systemów pozwalające na wygodną pracę z systemem.

5.2.2.3. Uruchomienie i testowanie systemów

Uruchomienie i testowanie systemu powinno być powierzone wyspecjalizowanemu wykonawcy. Przy konfiguracji i ustalaniu szczegółowego przeznaczenia systemu należy konsultować się bezpośrednim użytkownikiem systemu, którego należy po zakończeniu prac instalacyjnych przeszkolić z zakresu obsługi systemu.

5.2.3. Uwagi ogólne

Wykonać wg dokumentacji projektowej oraz z poniższymi zmianami i uwagami:

- Zachować szczególną ostrożność przy układaniu nowej instalacji w pobliżu istniejących instalacji (zlokalizować i chronić te instalacje przed uszkodzeniem);
- Na całej trasie w korytkach inst. kable i przewody należy oznaczyć Wywieszkami zabezpieczonymi folią laminacyjną termozgrzewalną opisane zgodnie z rysunkami, nakładane w odległościach, co 10 m oraz w miejscach charakterystycznych np.: wprowadzeniach do rur ochronnych, przejściach przez ściany, zmianach trasy, itp.
- Przejścia przewodów przez ściany wykonać w rurkach elektroinstalacyjnych osłonowych. Rura powinna mieć wewnętrzną średnicę równą, co najmniej 1,5 – krotnej średnicy przewodu. Przejścia uszczelnić pianką poliuretanową oraz masą ognioochronną;
- Przejścia szczelne przewodów i kabli przez fundamenty wykonać w rurach osłonowych. Rura powinna mieć wewnętrzną średnicę równą, co najmniej 1,5 – krotnej średnicy przewodu. Przejścia uszczelnić masą uszczelniającą;
- Rozdzielnice oraz urządzenia służące ochronie ppoż. wyposażać w Znaki bezpieczeństwa, zgodne z PN-N-01256-5;
- W rozdzielnicach ustawić odpowiednią kolejność faz, kierunek wirowania zgodny z ruchem wskazówek zegara;
- Na zewnętrznej stronie drzwiczek rozdzielnic, wykonać trwałe oznaczenie;
- Poszczególne stałe odbiorniki (oprawy, gniazda wtykowe, itd.) trwale oznaczyć opisami na taśmie samoprzylepnej – dotyczy całej instalacji budynków, wg normy PN-EN 60445;
- W rozdzielnicach, poszczególne przewody oznaczyć Wywieszkami zabezpieczonymi folią laminacyjną termozgrzewalną, natomiast poszczególne żyły przewodów oznaczyć Oznacznikami do przewodów i kabli wg normy PN-EN 60445;
- Na całej trasie w korytkach inst. kable i przewody należy oznaczyć Wywieszkami zabezpieczonymi folią laminacyjną termozgrzewalną opisane zgodnie z rysunkami, nakładane w odległościach, co 10 m oraz w miejscach charakterystycznych np.: wprowadzeniach do rur ochronnych, przejściach przez ściany, zmianach trasy, itp.
- Instalacje elektryczne wykonać zgodnie z zalecanymi Polskimi Normami, obowiązującymi przepisami oraz m. in. wydawnictwami „Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano – Instalacje elektryczne i piorunochronne w budynkach mieszkalnych 386/2007 ITB Warszawa” oraz „Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano – Instalacje elektryczne i piorunochronne w budynkach użyteczności publicznej 390/2004 ITB Warszawa”;
- Po wykonaniu instalacji dostarczyć **instrukcje montażu i DTR** zainstalowanych rozdzielnic, urządzeń, deklaracje zgodności, deklaracje własności użytkowych, certyfikaty, itd. na wszystkie zastosowane urządzenia i osprzęt;
- Po wykonaniu instalacji dostarczyć użytkownikowi **"Książkę kontroli urządzeń służących ochronie ppoż. oraz oprav awaryjnych."** zgodnie z Rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów oraz instrukcjami producentów oprav awaryjnych;
- Po wykonaniu instalacji dostarczyć **"Instrukcję obsługi instalacji elektrycznej w budynku"**;
- Po wykonaniu instalacji sporządzić oraz dostarczyć użytkownikowi Dokumentację

techniczną powykonawczą (projekt powykonawczy - zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego).

- Po wykonaniu instalacji dostarczyć wszystkie instrukcje montażu i DTR zainstalowanych urządzeń, deklaracje zgodności, certyfikaty, itd. na zastosowane urządzenia i osprzęt - z wykazem dostarczonych dokumentów;
- Po wykonaniu instalacji dostarczyć zamawiającemu Powykonawcą dokumentację projektową
- pomiary instalacji zgodnie z PN-HD 30364-6 oraz N SEP-E-004 (m. in. trwałe oznaczenie poszczególnych elementów instalacji oraz odbiorników, umieszczenie schematów, protokoły w 2 egz. i formie elektronicznej, itd. - Inwestor dostarczy rysunki oraz szablony dokumentów w formie elektronicznej).

5.2.4. Po zakończeniu prac wykonać :

Wg dokumentacji projektowej oraz z poniższymi uwagami.

- Do każdego protokołu należy załączyć kserokopie świadectw kwalifikacyjnych osób wykonujących sprawdzenia oraz świadectwa wzorcowania użytych przyrządów pomiarowych.
- Protokoły należy wydrukować i dostarczyć w 2 egz. (w oddzielnych teczkach - strony ponumerowane) wraz z elektroniczną wersją (pliki) protokołów.

5.2.4.1. Badanie skuteczności ochrony przeciwporażeniowej przez samoczynne wyłączenie zasilania, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-HD 60343-6 (m. in. trwałe oznaczenie poszczególnych elementów instalacji oraz odbiorników);
- Do protokołu należy dołączyć wydruk rozmieszczenie punktów pomiarowych oraz schematy rozdzielnic;

5.2.4.2. Badanie wyłączników różnicowoprądowych, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-HD 60343-6;
- Do protokołu należy dołączyć wydruki schematów rozdzielnic;

5.2.4.3. Badanie połączeń wyrównawczych głównych oraz miejscowych, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-HD 60343-6, PN-HD 60364-5-54;
- Mierniki rezystancji przewodów ochronnych i wyrównawczych powinny spełniać wymagania normy PN-EN 61557-4;
- Do protokołu należy dołączyć wydruk rozmieszczenie punktów pomiarowych;

5.2.4.4. Badanie uziemień roboczych, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-HD 60343-6, PN-HD 60364-5-54, PN-EN 62305-3;
- Do protokołu należy dołączyć wydruk rozmieszczenie punktów pomiarowych plik;

5.2.4.5. Badanie urządzeń piorunochronnych, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-EN 62305-3;
- Na dostarczonych wyrysach z mapy, nanieść lokalizację wykopu oraz wykonać dokumentację fotograficzną miejsca wykopu;
- Sprawdzenie ciągłości zwodów i przewodów odprowadzających;
- Badanie ograniczników przepięć;
- Sprawdzenie stanu urządzeń dobezpieczających ograniczniki przepięć (bezpieczników, wyłączników nadprądowych) i ew. urządzeń odłączających;
- Do protokołu należy dołączyć wydruk rozmieszczenie punktów pomiarowych.

5.2.4.6. Badanie rezystancji izolacji obwodów jednofazowych, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-HD 60343-6;
- Rezystancję izolacji odbiorników podłączonych na stałe (silniki, transformatory itp.), należy wykonać zgodnie z instrukcjami urządzeń lub PBUE;

- Do protokołu należy dołączyć wydruki schematów rozdzielnic.

5.2.4.7. Badanie rezystancji izolacji obwodów trójfazowych, należy wykonać:

- M. in. zgodnie z aktualną normą PN-HD 60343-6;
- Rezystancję izolacji odbiorników podłączonych na stałe (silniki, transformatory itp.), należy wykonać zgodnie z instrukcjami urządzeń lub PBUE;
- Do protokołu należy dołączyć wydruki schematów rozdzielnic;
- Zaktualizować schematy w rozdzielnicach oraz uzupełnić oznaczenia obwodów wg normy PN-EN 60445;

5.2.4.8. Elementy instalacji słaboprądowych winny być poddane badaniom i próbom przed przekazaniem do odbioru. Kontroli podlega prawidłowość zadziałania systemu, jakość wykonania instalacji oraz przeprowadzenie testów zalecanych przez producenta. Sprawdzona jest ciągłość przewodów, rezystancja izolacji.

6. KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Kontrola jakości robót obejmuje sprawdzenie w trakcie realizacji :

- odpowiedniego przygotowania pracowników wykonawcy (świadczenia kwalifikacyjne, dopuszczenia, przeszkolenia);
- właściwej dokumentacji;
- zgodności materiałów ze specyfikacją projektową i ich stanu technicznego;
- prawidłowość montażu;
- prawidłowego prowadzenia pomiarów i testów

7. WYMAGANIA DOTYCZĄCE PRZEDMIARU I OBMIIARU ROBÓT

Przedmiarowane ilości robót zaokrągla się z dokładnością przyjętą w założeniach ogólnych i szczegółowych do katalogów nakładów rzeczowych.

Obmiar robót wykonuje Wykonawca po pisemnym powiadomieniu Inspektora nadzoru w zakresie obmierzanego robót, na co najmniej **3 dni przed terminem**. Obmiar określał będzie faktyczny zakres wykonanych robót w jednostkach przyjętych w przedmiarze i kosztorysie ofertowym. Obmiar należy sporządzić wg założeń przyjętych w katalogach. Wyniki obmiaru należy wpisać do książki obmiarów (obmiar robót).

8. ODBIÓR ROBÓT

W zależności od ustaleń z inspektorem nadzoru, roboty podlegają następującym etapom odbioru:

- a) odbiorowi robót zanikających i ulegających zakryciu;
- b) odbiorowi końcowemu

8.1. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu polega na finalnej ocenie ilości i jakości wykonywanych robót, które w dalszym procesie realizacji ulegną zakryciu. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu będzie dokonany w czasie umożliwiającym wykonanie ewentualnych korekt i poprawek bez hamowania ogólnego postępu robót.

8.2. Odbiór końcowy

Odbiór końcowy polega na ocenie wykonanych robót. Termin zakończenia robót podany w Umowie, jest terminem zakończenia robót potwierdzonym wpisem inspektora nadzoru na **ZGŁOSZENIU** oraz ZGŁOSZENIA na piśmie gotowości do odbioru końcowego robót (rejestrowanym w „Dzienniku pism wchodzących” inwestora) wraz ze spisem dostarczonych dokumentów odbiorowych.

UWAGA! W przypadku braku wymaganych dokumentów odbiorowych, Inwestor sporządza na piśmie wykaz brakujących dokumentów. Dopiero po ich uzupełnieniu, inwestor wyznaczy termin komisyjnego odbioru. Przesunięcie terminu odbioru z w/wym. powodu jest traktowane, jako zwłoka w wykonaniu przedmiotu Umowy, od którego Inwestor nalicza kary umowne zgodnie z Umową.

Odbioru końcowego dokonuje komisja powołana przez Inwestora. W komisji odbioru udział biorą przedstawiciele inwestora, użytkownika i wykonawcy. Inwestor w terminie zgodnym z Umową wyznaczy termin komisyjnego odbioru końcowego robót.

UWAGA !

Do czasu odbioru końcowego oraz przedstawienia przez Wykonawcę protokołów sprawdzenia instalacji i sieci (pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, spadków napięć, rezystancji izolacji, itd.) - załączenie pod napięcie traktowane jest jako ruch próbny, a odpowiedzialność z tego tytułu spoczywa na Wykonawcy.

9. Wynagrodzenie za wykonane roboty

Podstawą płatności jest cena skalkulowana przez Wykonawcę za jednostkę obmiarową (cena jednostkowa z narzutami) ustalona dla danej pozycji kosztorysu przyjętą przez Inwestora (Zamawiającego) w dokumentach umownych (kosztorys powykonawczy). Cena jednostkowa pozycji kosztorysowej będzie uwzględniać wszystkie czynności, badania i wymagania.

10. Dokumenty odniesienia

Aktualne normy budowlane, w tym:

- N SEP-E-004 „Energetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa”;
- PN-93/E-90401 Kable elektroenergetyczne o izolacji z tworzyw termoplastycznych i powłoce polwinitowej na napięcia znamionowe 0,6/1kV;
- PN-EN 60598 Oprawy oświetleniowe;
- PN-74/E-90184 Przewody wielożyłowe o izolacji polwinitowej;
- PN-79/E-06314 Elektryczne oprawy oświetleniowe zewnętrzne;
- PN-92/E-08106 Stopnie ochrony zapewniane przez obudowy (Kod BP);
- PN-76/H-92325 Bednarka stalowa bez pokrycia lub ocynkowana;
- PN-C-89222; PN-EN 1452-3 rury PCV;
- PN-92/0-79100 Opakowania transportowe z zawartością;
- PN-92/E-05009 Instalacje elektryczne w budownictwie. Ochrona i bezpieczeństwo;
- PN-IEC 60364-4-41 Ochrona przeciwporażeniowa;
- PN-IEC 60364-4-43 Ochrona przed prądem przetężeniowym;
- PN-IEC 60364-4-45 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Ochrona dla zapewnienia bezpieczeństwa. Ochrona przed obniżeniem napięcia;
- PN-IEC 60364-4-443 Ochrona przed przepięciami atmosferycznymi lub łączeniowymi;
- PN-IEC 60364-5-54 Uziemienia i przewody ochronne;
- PN-IEC 60364-5-523 Obciążalność długotrwała przewodów;
- PN-HD 60364-6 Instalacje elektryczne w obiektach budowlanych. Sprawdzanie. Sprawdzanie odbiorcze.
- PN-74/E-90184 Przewody wielożyłowe o izolacji polwinitowej;
- PN-92/E-08106 Stopnie ochrony zapewniane przez obudowy (Kod IP);
- PN-76/H-92325 Bednarka stalowa bez pokrycia lub ocynkowana;
- BN-77/8931-12 Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu;
- BN-68/6353-03 Folia kalandrowana techniczna z uplastycznionego
- Ustawa z dnia 07.07.1994r. – Prawo Budowlane (tj. Dz.U. Nr 207, poz. 2016, z 2003r. z późn. zm.) i aktami wykonawczymi do tych ustaw,
- Ustawa z dnia 27.03.2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717) i aktami wykonawczymi do tych ustaw, PN-75/E-05125 „Elektroenergetyczne i sygnalizacyjne linie kablowe. Projektowanie i budowa”
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 06.02.2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. Nr 47, poz. 401),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26.06.2002r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia (Dz.U. Nr 108, poz. 953),
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.),
- PN-EN50098-1:2001 Okablowanie informatyczne na terenie użytkownika,

- ISO/IEC 11801 Okablowanie strukturalne,
- PN-91/E-05009/03 Systemy zasilania (wymagania ogólne),

Warunki techniczne wykonania i odbioru robót, w tym:

- Przepisy budowy urządzeń elektrycznych, PBUE wyd. 1997r.;
- Rozporządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych;
- Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót – cz V Instalacje Elektryczne – wyd. COBR Elektromontaż;
- Instrukcja zabezpieczeń przed korozją konstrukcji budowlanych;
- Normy dotyczące instalacji i materiałów elektrotechnicznych;
- „Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano – Instalacje elektryczne i piorunochronne w budynkach mieszkalnych 386/2007 ITB Warszawa”;
- „Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano – Instalacje elektryczne i piorunochronne w budynkach użyteczności publicznej 390/2004 ITB Warszawa

Załączniki

- Dokumentacja projektowa
- Specyfikacja ważna jest przez okres 6 miesięcy od daty jej sporządzenia.